

Als 1999 het jaar was van de terugblik, dan is 2000 het jaar van de voorspelling. Nu is vooruitkijken doorgaans lastiger dan terugblikken, al is het alleen maar omdat het feitensmateriaal waarop de vooruitblik gebaseerd is, nog gevormd moet worden. Voor een verlaagingsberekening waagt men zich meestal aan een termijn van decennia, maar doorgaans blijkt dat ruimschoots voor het bereiken van het eindpunt van de voorspelling de omstandigheden dusdanig zijn veranderd, dat de voorspelling zelf niet meer relevant is. Voor neerslaghoeveelheden en hoogwatergolven is een termijn van één tot enkele dagen soms al gewaagd.

Ik voel me dan ook niet geroepen om iets te beweren over de watersituatie in de komende eeuw. Ik wil wel wat zeggen over onze werkomstandigheden en maatschappelijke ontwikkelingen waarbinnen wij de komende decennia ons werk moeten doen.

Ons vakgebied is gebaseerd op gegevens. Bundeling en ordening van de gegevens leidt tot kennis. Als die kennis wordt overgedragen, spreken we over informatie. Aan het eind van de vorige eeuw ontstonden in hoog tempo de voorzieningen voor een informatiemaatschappij. Inmiddels is de techniek beschikbaar en verbreid, maar de mogelijkheden zijn nog lang niet uitgekristalliseerd. We weten nog niet de helft van wat de nieuwe wereld ons gaat brengen, en waar we met z'n allen naar toe gaan. In de Volkskrant vergeleek iemand de huidige tijd met de overgang tussen eb en vloed in de Schelde: richtingloos stroomt het water alle kanten op. Maar ongetwijfeld gaat er in de komende jaren een stroming ontstaan.

In dat licht zal het credo van de komende eeuw worden: 'ik informeer, dus ik besta'. Een bedrijf of instelling dat niet informeert, verliest zijn reden voor bestaan. Twee aspecten zijn bij informatie van belang: de drempel, en de betrouwbaarheid.

Informatie wordt ons nu al in overmaat aangeboden. Wie dus wil dat de aangeboden informatie wordt geconsumeerd, dient drempels te vermijden. 'Laagdrempelig' is dus niet voldoende, 'drempelloos', daar gaat het om. Dat leidt onvermijdelijk tot een ontschotting tussen de informatie die bij verschillende instituten aanwezig is, en uiteindelijk tot een ontschotting tussen de instituten zelf. Dat hoeft wat mij betreft niet te leiden tot fusies, en ook zal er nog sprake zijn van taakverdelingen, maar het leidt mijns inziens wel tot een open verkeer in informatie, personeel, geld en belangen.

Het tweede aspect is dus de betrouwbaarheid. Tot aan de veertiende eeuw werd informatie mondeling overgedragen. Dat betekende dat het nieuws van een pestepidemie in Zuid-Frankrijk er twee jaar over deed om de lage landen te bereiken, waarbij onderweg de joden als veroorzakers van de epidemie werden aangewezen. De komst van de boekdrukkunst werd door de toenmalige gevestigde orde als een bedreiging gezien, omdat een boodschap opeens consistent en in grote getale onder de mensen verspreid kon worden. De effecten vielen overigens mee, omdat er ook veel onbetrouwbare pamfletten verschenen, ongeveer

net zoals er nu met homepages wordt omgegaan. Maar ongetwijfeld zal er een ordening gaan ontstaan, waarbij de ene vorm betrouwbaarder wordt geacht dan de andere.

Maar ook binnen de hydrologie zal het informatietijdperk onze werk- en denkpatronen op z'n kop zetten. Graag wil ik drie ideeën droppen die ik op dit moment de komende decennia zie gebeuren:

- 1 Het verdwijnen van de hydrologische pakketten.
Vroeg of laat gaan hydrologen terug naar de wens tot uitbreiding van de functionaliteit. Daarbij is het een voordeel als er gebruik gemaakt wordt van programmatuur die ook buiten de hydrologie inzetbaar zijn, of nog beter: vanaf buiten de hydrologie ook toepasbaar blijken voor hydrologische problemen. Kosten in ontwikkeling hebben dan een veel breder draagvlak. Dat betekent dat de pakketten die de rekentechnieken toegankelijk maken, in combinatie met grafische schillen die de invoer genereren voldoende zijn om modelstudies te doen.
- 2 De bouw van een virtuele waterwereld parallel aan de feitelijke, om te beginnen in Nederland. Ik denk aan iets op het niveau van NAGROM en REGIS, maar met minder toeters en bellen, en met meer detail. De bedoeling is dat hydrologen gratis kunnen inprikken om de effecten van ingrepen door te rekenen.
- 3 Één landelijk hydrologisch digitaal rapport, waarbij de gegevens (c.q. kennis, informatie) waarop de nieuwe kennis gebaseerd is, met hyperlinks direct oproepbaar zijn. Zo kun je een heel netwerk van rapporten, gegevens, en conclusies bouwen dat onderling consistent en samenhangend is.

De 21-ste eeuw: kans of bedreiging? We gaan een dynamische tijd tegemoet.

HB